

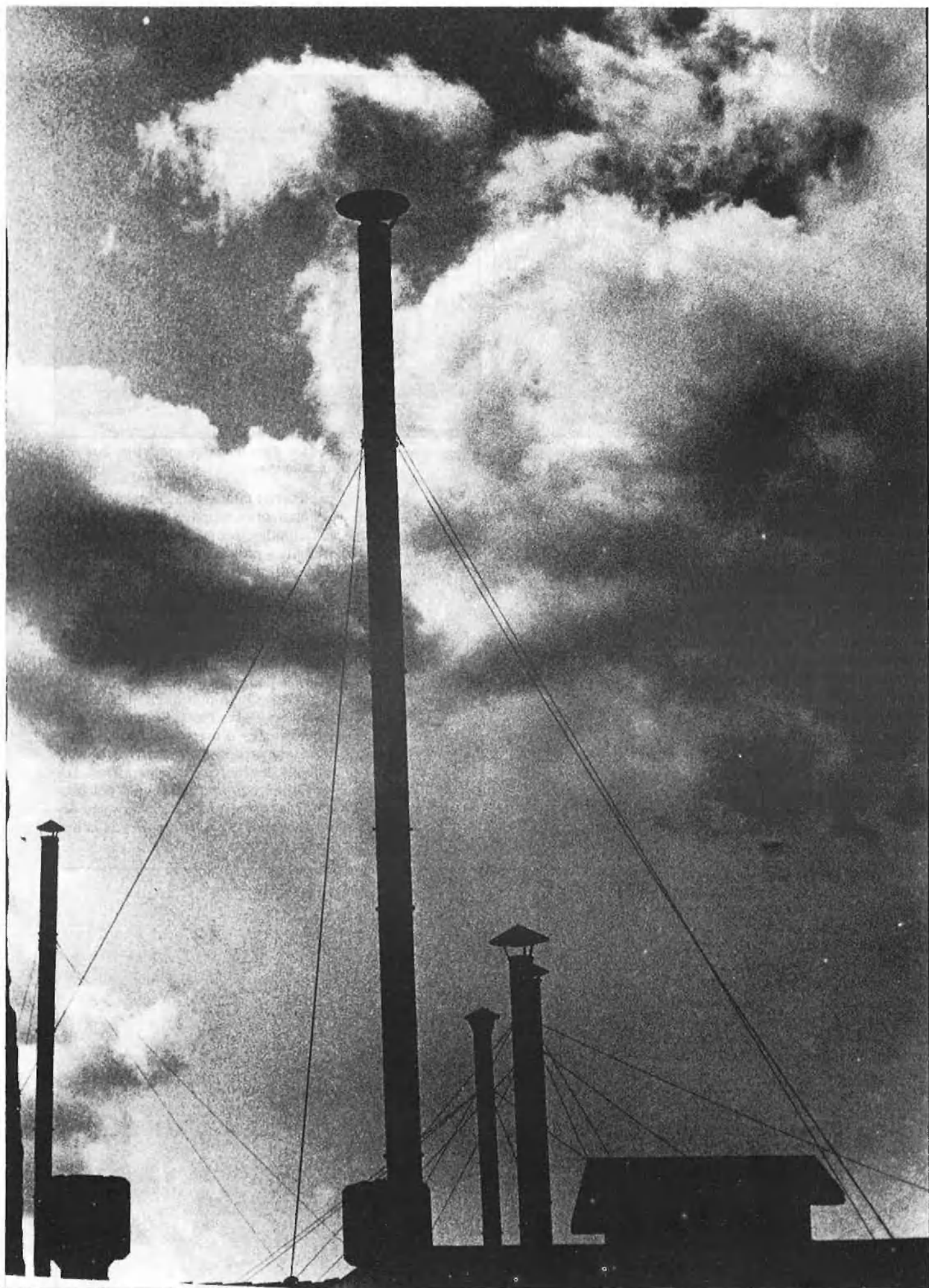
ADÉU A MANCHESTER, DINS BARCELONA

¡El vell Poble Nou ha mort! ¡Visca el Poble Nou!

«La Manchester Catalana», com va ser batejat a Barcelona el barri del Poble Nou, vell reducte del proletariat anarquista, centre industrial desindustrialitzat, diu aquests dies adéu a la ciutat. Deixa pas a la futura vila olímpica.

Alfred Comín

«**E**ra una ciutat de maó vermell, o de maó que hauria estat vermell si el fum i les cendres li ho haguessin permès; de fet, era una ciutat vermella i negra, de tons artificials, com el rostre pintat d'un salvatge. Era una ciutat amb maquinària i xemeneies altes, de les quals sortien ininterrompudament serps de fum que mai no acabaven de descargolar-se del tot. La ciutat tenia un canal d'aigües negres,

i un riu d'aigües envermellides per les tintures malolents, i enormes amuntegaments d'edificis tots plens de finestres que trontollaven i sotraguejaven tot el sant dia, i on el pistó de la màquina de vapor pujava i baixava monòtonament com la testa d'un elefant prè d'una follia malenconiosa». Així descriu Charles Dickens la imaginària ciutat industrial de Coketown a la seva obra *Temps difícils*. I així, també, podrien haver descrit els seus antics habitants, el barri del Poble Nou de Barcelona, perquè no debades fou anomenat «La Manchester Catalana».

Estès per la franja de mar que va des del Parc de la Ciutadella fins al municipi de Sant Adrià del Bessós, el Poble Nou, fill de la revolució industrial, tenia l'any 1888 quasi 250 fàbriques i hi havia desenes i desenes de centres socials, ateneus i cooperatives.

Les parets d'aquestes fàbriques foren el marc d'una important producció industrial, bàsicament del sector tèxtil, i també de construccions mecàniques, fàbriques de farina, constructora de bótes, etc., que tenia el revers de la medalla en una superexplotació brutal. Jornades de setze hores, treball infantil, problemes d'higiene, malalties i sous de misèria. Una situació que ocasionava fortes resistències entre els poblenovins, sintetitzades en el poema de Ricard Permanyer: «Vagues, motins, revoltes / pel carrer del Teulat. / Conquesta pam a pam per millorar la vida / que sagna entre els llavis oberts d'una ferida: / la patronal i el sindicat».

Amb la desindustrialització, les empreses han anat tancant o traslladant-se. La guerra primer; la crisi industrial, l'obsolescència de la maquinària i altres factors després, a poc a poc han anat transformant el vell reducte del

Restes d'un paisatge industrial que ara desapareix.

proletariat anarquista. Els seus hereus resten avui escampats entre jubilacions anticipades, economies submergides i treballs a preu fet a domicili i no pocs d'ells romanen en atur. Llevat d'algunes fàbriques en actiu, com la veterana Macosa, subsistien, com a testimoni dels temps passats, aquestes construccions característiques de l'arquitectura industrial. Ara seran substituïdes per les instal·lacions de la vila olímpica. Quan manquen quatre anys perquè el Poble Nou s'ompli d'atletes i periodistes d'arreu del món, Quim Manresa atrapa els records dels vells treballs, les lluites i les esperances. Tot just quan aquests, foragitats pel brogit de les excavadores, s'esmunyen definitivament cap a les pàgines de la història. □

